

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA**

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O
ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, srpanj 2009. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08), stupio je na snagu dana 2. kolovoza 2008. godine. Predmetnim je Zakonom, između ostalog, propisana i obveza osnivača školske ustanove da organizira međumjesni prijevoz, sredstvima redovitog putničkog javnog linijskog prijevoza, učenicima srednjih škola koji imaju mjesto prebivališta, odnosno boravišta udaljeno od mjesta škole najmanje pet kilometara, uz uvjet da su program upisali u školi najbližoj mjestu prebivališta, odnosno boravišta.

Nadalje, Zakonom je propisano i kako se u državnom proračunu osiguravaju sredstva za financiranje prijevoza učenika srednjih škola.

Osim toga, propisano je i da se u državnom proračunu osiguravaju sredstva i za sufinanciranje škola koje provode alternativne odgojno-obrazovne programe u visini od 80% iznosa potrebnog za ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada škole.

Određeno je kako se u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za financiranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima.

Također, propisno je kako će se od 1. siječnja 2009. godine sredstva za prijevoz učenika srednjih škola, kao i sredstva za smještaj i prehranu učenika u učeničkim domovima osiguravati u sukcesivno.

S obzirom na gospodarsku situaciju u Republici Hrvatskoj i potrebu za hitnim rebalansom Državnog proračuna Republike Hrvatske, ovim se izmjenama predlaže brisanje predmetnih odredbi, dakle i obveze financiranja navedenih stavki, uz napomenu da se propisuje kako se od 1. siječnja 2010. godine, u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva potpore za sufinanciranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima. Ovoj se mjeri pristupilo budući da u trenutku gospodarske krize bilo koji model preraspodjele postojećih sredstava ne bi rezultirao rješenjem koje ne bi štetilo drugim sastavnicama odgoja i obrazovanja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona u proračunu Republike Hrvatske nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. Naime, s obzirom na trenutnu gospodarsku situaciju u Republici Hrvatskoj i potrebu za hitnim rebalansom Državnog proračuna Republike Hrvatske, predlaže se predloženi zakon raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku objedinjavajući prvo i drugo čitanje, budući da se ovim zakonskim prijedlogom predlaže brisanje odredbi koje propisuju financiranje pojedinih obveza iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Članak 1.

U Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08), u članku 69. stavak 3. briše se.

Članak 2.

U članku 142. stavku 1. točka 5. briše se.

U stavku 3. točka 7. briše se.

Članak 3.

U članku 143. stavku 1. točka 2. briše se.

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2., 3. i 4. koji glase:

„(2) Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju odnosno sufinanciranju prijevoza za učenike srednjih škola.

(3) Za svrhu iz stavka 2. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske će odlukom utvrditi mjerila i kriterije temeljem kojih će se ostvarivati pravo na financiranje odnosno sufinanciranje prijevoza.

(4) U proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva potpore za sufinanciranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima.“

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 5., 6. i 7.

Članak 4.

Članak 166. stavak 1. briše se.

Stavak 2. briše se.

Članak 5.

Ovaj Zakon objavljuje se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. rujna 2009. godine, osim odredbi članka 3. i članka 4. stavka 2. koje stupaju na snagu 1. siječnja 2010. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. Briše se odredba članka 69. stavka 3. Zakona, kojom se propisuje kako je osnivač dužan organizirati međumjesni prijevoz, sredstvima redovitog putničkog javnog linijskog prijevoza, učenicima srednjih škola koji imaju mjesto prebivališta, odnosno boravišta udaljeno od mjesta škole najmanje pet kilometara, uz uvjet da su program upisali u školi najbližoj mjestu prebivališta, odnosno boravišta.

Članak 2. Ovom odredbom se briše odredba članka 142. stavka 1. točke 5. Zakona, kojom se propisuje kako se državnom proračunu osiguravaju sredstva za prijevoz učenika srednjih škola. Međutim, ostavlja se mogućnost Vladi Republike Hrvatske da, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu može donijeti odluku o financiranju odnosno sufinanciranju prijevoza za učenike srednjih škola te da će za tu svrhu Vlada Republike Hrvatske odlukom utvrditi mjerila i kriterije temeljem kojih će se ostvarivati pravo na financiranje odnosno sufinanciranje prijevoza.

Briše se i odredba stavka 3. točke 7. istog članka Zakona, kojom se propisuje kako se u državnom proračunu osiguravaju sredstva i za sufinanciranje škola koje provode alternativne odgojno-obrazovne programe u visini od 80% iznosa potrebnog za ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada škole.

Članak 3. Briše se odredba članka 143. stavka 1. točke 2. Zakona, kojom je propisano kako se u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za financiranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima, te se propisuje obveza potpore za sufinanciranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima

Članak 4. Sadrži odredbu o brisanju odredbe članka 166. Zakona, kojom je propisano kako će se od 1. siječnja 2009. godine, sredstva za prijevoz učenika srednjih škola, kao i sredstva za smještaj i prehranu učenika u učeničkim domovima osiguravati u sukcesivno.

Članak 5. Sadrži odredbu o stupanju na snagu ovog Zakona.

TEKST ODREDBI ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI KOJE SE MIJENJAJU

Prijevoz učenika

Članak 69.

(1) Osnivač je dužan organizirati prijevoz učenicima razredne nastave (1.-4. razred) koji imaju adresu stanovanja udaljenu od škole najmanje tri kilometra.

(2) Osnivač je dužan organizirati prijevoz učenicima predmetne nastave (5.-8. razred) koji imaju adresu stanovanja udaljenu od škole najmanje pet kilometara.

(3) Osnivač je dužan organizirati međumjesni prijevoz, sredstvima redovitog putničkog javnog linijskog prijevoza, učenicima srednjih škola koji imaju mjesto prebivališta, odnosno boravišta udaljeno od mjesta škole najmanje pet kilometara, uz uvjet da su program upisali u školi najbližoj mjestu prebivališta, odnosno boravišta.

(4) Za učenike s teškoćama iz članka 65. stavka 1. ovog Zakona osigurava se prijevoz bez obzira na udaljenost i prijevoz pratitelja kada je zbog vrste i stupnja teškoća pratitelj potreban, a sukladno rješenju o primjerenom obliku školovanja.

(5) Ako se učenik osnovne škole iz stavka 1. i 2. ovog članka upiše u školu izvan upisnog područja, osnivač nije dužan snositi troškove prijevoza učenika.

(6) Ako se učenik iz stavka 5. ovog članka ne upiše u školu sukladno aktu tijela državne uprave, osnivač nije dužan snositi troškove prijevoza učenika.

Članak 142.

(1) U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za financiranje školskih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to za:

1. plaće i naknade plaća s doprinosima na plaće,
2. ostala materijalna prava radnika ugovorena kolektivnim ugovorima, i to: pomoći, otpremnine, jubilarne nagrade, regres za korištenje godišnjeg odmora, godišnja nagrada za božićne blagdane i dar u prigodi Dana sv. Nikole,
3. rashode za završavanje kapitalnih projekta izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te njegovo opremanje, čiju je obvezu završavanja preuzela Republika Hrvatska na dan 1. srpnja 2001. do njihovog puštanja u funkciju,
4. rashode za izgradnju, dogradnju i rekonstrukcije školskog prostora školskih ustanova za djecu s teškoćama i školskih ustanova na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
5. prijevoz učenika srednjih škola,
6. naknade za prijevoz na posao i s posla radnicima osnovnih škola,
7. stručno osposobljavanje i usavršavanje,
8. nacionalne programe koje usvoji Hrvatski sabor,
9. obrazovanje djece državljana Republike Hrvatske u inozemstvu,
10. pripremu i dopunsku nastavu za djecu državljana Republike Hrvatske koja se vraćaju iz inozemstva,
11. pripremu i dopunsku nastavu za djecu koja su članovi obitelji državljana država članica Europske unije,
12. potporu nastave materinskog jezika i kulture države podrijetla učenicima koji su članovi obitelji državljana članica Europske unije,

13. potporu za pripremu učitelja i nastavnika koji će provoditi nastavu materinjeg jezika i kulture države podrijetla učenika koji su članovi obitelji državljana članica Europske unije,

14. pripremnu i dopunsku nastavu za djecu azilanata i ostalih osoba iz članka 46. ovog Zakona,

15. vanjsko vrednovanje i provođenje državne mature,

16. licenciranje učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja,

17. povećane troškove prijevoza, posebna nastavna sredstva te troškove financiranja prehrane, kao i troškova prehrane i smještaja u učeničkom domu za školovanje učenika s teškoćama,

18. troškova stručnih timova koji školi pružaju pomoć za rad s učenicima s teškoćama.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, u državnom proračunu se ne osiguravaju sredstva za financiranje obveza školskih ustanova koje se nalože pravomoćnim sudskim odlukama u vezi s isplatom plaća i naknada ako je do sudskih sporova došlo krivnjom školske ustanove. U takvim slučajevima potrebna sredstva osigurava sama ustanova.

(3) U državnom proračunu osiguravaju se sredstva i za sufinanciranje:

1. programa rada s darovitim učenicima,

2. obrazovanja učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina,

3. opremanja škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje i posebne računalne programe i sadržaje,

4. opremanja školskih knjižnica obveznom lektinom,

5. programa od zajedničkog interesa za odgojno-obrazovnu djelatnost (sustav informiranja, stručno-pedagoški časopisi, stručne knjige, programi ustanova i stručnih udruga, obljetnice i manifestacije, programi izvannastavnih aktivnosti), kao i ostalih programa sukladno odlukama Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske,

6. škola kojima je osnivač fizička ili druga pravna osoba iz članka 90. ovog Zakona u skladu s kriterijima koje propisuje ministar, a na temelju rezultata vrednovanja,

7. škola koje provode alternativne odgojno-obrazovne programe u visini od 80% iznosa potrebnog za ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada škole.

Članak 143.

(1) U proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za financiranje škola čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to za:

1. prijevoz učenika osnovnih škola,

2. smještaj i prehranu učenika u učeničkim domovima,

3. naknade za prijevoz na posao i s posla radnicima srednjoškolskih ustanova,

4. ostala materijalna prava ugovorena kolektivnim ugovorom osim materijalnih prava navedenih u članku 142. stavku 1. točki 2. ovog Zakona,

5. materijalne i financijske rashode škola koji obuhvaćaju i rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja,

6. rashode za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju školskog prostora te opremanje školskih ustanova prema standardima i normativima koje propisuje ministar, a u skladu s državnim pedagoškim standardima.

(2) U proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se osigurati i sredstva za sufinanciranje:

1. programa rada s darovitim učenicima,

2. obrazovanja učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina,

3. opremanja škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom,

4. opremanje škola računalnim programima,

5. opremanja školskih knjižnica obveznom lektinom,
6. programa od zajedničkog interesa za djelatnost školstva (sustav informiranja, stručno-pedagoški časopisi, stručne knjige, programi ustanova i stručnih udruga, obljetnice i manifestacije, programi izvannastavnih aktivnosti) i
7. škola kojima je osnivač druga fizička ili druga pravna osoba u skladu s kriterijima koje donosi lokalna i područna (regionalna) samouprava.

(3) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može utvrditi i šire javne potrebe u školstvu za koja sredstva osigurava svojim proračunom, i to za:

1. plaće i naknade plaća s doprinosima na plaće radnicima koji rade u produženom ili cjelodnevnom boravku osnovne škole,
2. plaće i naknade plaća s doprinosima na plaće radnicima koji rade u programima koji se provode u nenastavne dane,
3. ostale rashode za radnike koji rade u produženom ili cjelodnevnom boravku osnovne škole koji su ugovoreni kolektivnim ugovorima,
4. ostale rashode za radnike koji rade u programima koji se provode u nenastavne dane koji su ugovoreni kolektivnim ugovorima,
5. naknade prijevoza na posao i s posla radnicima koji rade u programima koji se provode u nenastavne dane,
6. troškove stručnih timova koji školi pružaju pomoć za rad s učenicima s teškoćama,
7. troškove premija osiguranja škola od odgovornosti prema trećim osobama.

(4) Vlada Republike Hrvatske svake godine, istodobno kada utvrđuje prijedlog državnog proračuna, utvrđuje kriterije i mjerila za osiguravanje minimalnog financijskog standarda radi ostvarivanja javnih potreba iz stavka 1. ovog članka.

Članak 166.

(1) Od 1. siječnja 2009. godine sredstva za namjene iz članka 142. stavka 1. točke 5. ovog Zakona osiguravat će se u državnom proračunu sukcesivno, i to na način:

- od školske godine 2009./2010. za učenike prvih, drugih i trećih razreda srednjih škola,
- od školske godine 2010./2011., za učenike svih razreda srednjih škola.

(2) Od 1. siječnja 2009. sredstva za namjene iz članka 143. stavka 1. točke 2. ovog Zakona osiguravat će se u proračunu jedinica područne (regionalne) samouprave sukcesivno, i to na način da:

- od školske godine 2009./2010. za učenike prvih, drugih i trećih razreda srednjih škola,
- od školske godine 2010./2011., za učenike svih razreda srednjih škola.